

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Piątek, dnia 31 października 1919 roku.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowinojonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

Cena abonamentu:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. 4.80
Za roznośnienie
70 fen. miesięcznie.
Z przesyłką pocztową:
Kwartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. 6.50

Kalendarzyk:

Wt. 31.X Wig. Symfon.
Śob. 1.XI Wszystkich Św.
Wiedz. 2.XI Dzień Zaduszny.
Pon. 3.X Huberta.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEN

Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tekstem 85 fenigów, nekrologi mk. 1.25 za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 15 fen za wyraz. Najmniej 1 mk. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

CASINO

Ostatni dzień!

CASINO

„OJCIEC SERGIUSZ” Tolstoja.

Początek przedstawień punktualnie o 3, 5, 7 i 9.

Sekwestr a wolny handel.

Dockota przesilenia między rządem a Sejmem w tej sprawie.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 30 października. Sprawa przesilenia w związku z sekwestrem, projektowanym przez rząd, wchodzi w fazę, bliską rozstrzygnięcia ostatecznego.

Premier Paderewski odbył dłuższe konferencje z ministrem Wojciechowskim oraz Sobańskim, poczem udał się do Sejmu, gdzie konferencją z prezem Zjednoczenia pos. Skulskim oraz przewodniczącym komisji aprowizacyjnej, pos. Przędzielskim. Ten ostatni oświadczył, że projekt rządowy ostatecznie nie jest uważany za sukces belli przez Sejm. Sejm ma zupełne zaufanie do rządu, lecz z punktu widzenia wolnego handlu nie może zejść, uważając to za jedyny sposób unormowania aprowizacji kraju. Jednak w tej sprawie zupełnie możliwe jest znalezienie

kompromisowego sposobu porozumienia między rządem a Sejmem,

Wobec tego, iż komisja sejmowa aprowizacyjna stanowczo utrzymuje swe żądanie wprowadzenia wolnego handlu, spodziewane jest w kołach miarodajnych ustąpienie min. aprowizacji p. Sobańskiego, który przedłożył i opracował projekt o sekwestrze. Jako nowego kandydata wymieniają b. sekretarza namiestnictwa w Galicji, p. Gałuszkę, który był dyrektorem urzędu żywnościowego przy armii austriackiej. Wyszukana również jest kandydatura gen. Rozwadowskiego.

W kołach poselskich jednak obie te kandydatury są źle widziane.

OGŁOSZENIE.

Państwowy Urząd Węglowy

podaje do wiadomości swych odbiorców, że podział wnoszenia opłat za węgiel lub koks, do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, względnie do Banku Handlowego w Warszawie, na rachunki Państwowego Urzędu Węglowego: lit. A. (węgiel) lub lit. B. (koks) zostaje zniesiony.

Należność za węgiel kamienny, brunatny i koks winna być nadal wnoszone w walucie markowej:

- 1) do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Warszawie na rachunek bieżący Państwowego Urzędu Węglowego;
- 2) na rachunek czekowy Nr. 30040 Państwowego Urzędu Węglowego w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej lub
- 3) do Banku Handlowego w Warszawie na rachunek bieżący Państwowego Urzędu Węglowego.

Sumy, wpłacane przez odbiorców, winny całkowicie pokrywać wartość ilości tak węgla, jak koksu, przyznanych P. U. W. na dany okres miesięczny, bez wyszczególnienia jednak z osobna, czy wpłata dotyczy węgla lub koksu gdyż dla każdego z odbiorców prowadzony jest tylko jeden rachunek.

Warszawa, dn. 6.X.1919 r.

2699 1

Nieublagana postawa Anglii w sprawie Galicji Wschodniej.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 30 października. Według nadeszłych tu z Paryża wiadomości, Rada Najwyższa otrzymała z Londynu depeszę, iż angielska Rada Ministrów oświadczyła się w kwestji Galicji Wschodniej za zapatrywaniem Lloyd Georgea, czyli za pozostawieniem Galicji Wschodniej w rękach polskich „tymczasowo”.

Odpowiedź wystylizowana jest jednak w tym tonie, że dopuszcza ponowne wzięcie pod obrady Rady najwyższej całego zagadnienia.

Bezpośrednim efektem odpowiedzi londyńskiej jest dalsze odroczenie sprawy na nieznaczony okres czasu.

PLANY m. ŁODZI

są do nabycia

w Drukarni i Hartowym Składzie Papieru

A. J. OSTROWSKI

354 Telefon 354. 2561 5 Piotrkowska 55.

Decydujący okres.

Jesteśmy w przededniu okresu plebiscytowego na Górnym Śląsku. Za kilka dni ma być ogłoszone oficjalne uznanie ratyfikacji traktatu przez ententę, poczem Niemcy mają ewakuować tereny plebiscytowe, które przejdą pod okupację koalicyjną. Niezaprzeczalnie nastąpi plebiscyt w Prusach Wschodnich, Warmii, Mazurach, przede wszystkim zaś na Górnym Śląsku.

Musimy więc uświadomić sobie w pierwszym rzędzie ołbrzymią wagę posiadania tej dzielnicy dla Polski. Górny Śląsk ze swymi bogatymi nieustannie kopalniami węgla, ze swym rozwiniętym i zorganizowanym przemysłem jest skarbnicą, która posiada zabezpiecz i utwali

przyszłość ekonomiczną Polski. Natomiast utrata Śląska Górnego stałaby się dla Polski wprost katastrofą.

Rzeczą jest dowiedzioną, iż Zagłębie Dąbrowskie, Krakowskie a nawet Cieszyńskie nie będą mogły zaspokoić całkowicie potrzeb węglowych wielkich obszarów Rzeczypospolitej. Bez Śląska Górnego przemysł nasz nie będzie więc w stanie ekspansywnie się rozwijać, a co zatem idzie, Polska nie zdoła się gospodarczo odrodzić i zmuszona będzie przepaść w ekonomiczną zależność od bogatych państw Europy. Utrata Śląska Górnego byłaby zatem ciosem tak wielkim i brzemiennym w następstwa dla Polski, iż zdecydowałaby w poważnym stopniu o naszej przyszłości. Dlatego też naród cały winien wyżyć wszystkie siły w tym celu, aby akcja plebiscytowa została odpowiednio przeprowadzona, aby zostały wyzyskane wszystkie środki agitacji

i propandandy, aby nie opuszczono żadnego sposobu pozyskania dla Polski głosów ludności, która ma wypowiedzieć się w sprawie swej przynależności państwowej.

Społeczeństwo nasze, zajęte troskami dnia bieżącego, wykazuje zbyt wielką obojętność dla tej sprawy, która wszak wywrze wpływ pierwszorzędny na całą przyszłość naszego państwa. Podczas gdy Niemcy wyężdżają wszystkie wysiłki, aby wyzyskać wszelkie sposoby propagandy plebiscytowej, u nas, za wyjątkiem nielicznych jednostek, panuje pod tym względem zupełna obojętność. Pozyskanie Górnego Śląska musi być owocem pracy całego narodu. Nie można tego wymagać od inijatywy rządu, któremu zresztą traktat pokojowy wiąże ręce w tej kwestji.

Odpowiedzialność za wynik plebiscytu spoczywa na całym społeczeństwie polskim. Jeśli wykazemy zrozumienie dla tej sprawy wielkiej, lud górnośląski wróci na łono Ojczyzny a dziel-

na ta znów stanie się jednym z najpiękniejszych klejnotów państwa polskiego. W przeciwnym razie raz na zawsze utracimy ową piastową spuściznę, która znów zostanie wydana na łup hakaty i germanizacji.

Najwyższy interes narodowy wymaga, aby na całym terytorium Polski obudziło się żywe i gorące zainteresowanie oraz materialne współdziałanie z akcją propagandy plebiscytowej. Potrzebne są olbrzymie sumy pieniędzy, których nie wolno żałować dla tak wzniosłego celu.

W Warszawie zawiązała się ostatnio „Komitet Zjednoczenia Górnego Śląsku z Rzeczpospolitą” ul. Chmielna 5, który liczy też na gorące i szczere poparcie całego społeczeństwa. Komitet ten przyjmuje składki, urządza wiece, wysyła mówców i udziela doraźnej pomocy bohaterom powstańcom górnośląskim. W Łodzi również zawiązała się Komitet plebiscytowy przy Tow. doraźnej pomocy dla górnoślązaków ul. Przejazd nr. 4.

Wskazaniem jest również, aby w każdej miej-

scowości polskiej powstał lokalny komitet dla pouczenia ludności o znaczeniu sprawy górnośląskiej i zorganizowania pomocy, która musi być jak najwydatniejszą i jak najspieszniejszą, bo walka o Górny Śląsk już łąda dzień, może łąda godzina rozpocząć się musi.

Przeciw nam stoi zaś zorganizowany odwieczny wróg, rozporządzający zarówno wojskową, jak i pieniężną i moralną pomocą krzyżackiego rządu. Jeżeli zaś przeżyjemy walkę plebiscytową, to mimo wszystko wyjdziemy z wojny światowej pokonani i bez możliwości odzyskania straty.

Chwila obecna nigdy już bowiem nie wróci! Chwila obecna oznacza przeto najwyższy nakaz dla każdego z nas. Niechaj więc każdy spełni swój obowiązek, jak go spełni bohaterki lud górnośląski, ten twardy lud polski, który mimo grózb i prześladowań zwycięsko przetrwał najazd germański i dzisiaj żywiotowo domaga się praw swoich.

Druga narada aprowizacyjna kooperatystów z Magistratem.

a) Odyła się wczoraj narada aprowizacyjna, będąca dalszym ciągiem posiedzenia zwołanego w tym celu w dniu 21 bm. Zebranie zagał dyr. J. Wolczyński, którego powołano również na przewodniczącego, sekretarizował zaś kierownik biura Zaprowiantowania p. Tadeusz Lauterbach.

Na pierwszy punkt obrad weszła sprawa okólnika, wydanego przez Oddział opałowy magistratu w kwestji zamiany kart węglowych.

Uchwalono w zasadzie wykonanie okólnika z drobnymi zmianami, jako dezyderat zaś przekazano Wydziałowi Zaprowiantowania sprawę przyznania kooperatywom — manca na węgle.

Ławnik Kaffanke referuje krytycznie sprawę braku mąki, zdając relację z wyjazdu delegacji do Warszawy i Poznania. Mówca nie widzi zmiany na lepsze. Mimo uzyskanych na razie przez delegację 40 wagonów mąki, na poczet których jest w drodze 20 wagonów, gdy zapotrzebowanie dzienne dla Łodzi wynosi 9 wagonów, radzi co rychlej zakupić 15 do 20 autobusów 5-tonowych dla przewozu 5 do 6 wagonów zboża dziennie, wzywając Magistrat do podjęcia inicjatywy w tym względzie.

Jak wiadomo, Magistrat postanowił już nabyć 8 samochodów, otrzymanie których zależy wyłącznie od Państwowej centrali dewiz, która ma dostarczyć zagraniczną walutę.

Ławnik Kaffanke opierając się na dotychczasowym doświadczeniu, nie wierzy w rychłe załatwienie tej sprawy u władz miarodajnych, przeto projektuje zwrócić się do władz wojskowych o wypożyczenie pewnej liczby samochodów, znajdujących się w rozporządzeniu władz wojskowych.

Przedstawiciel Państwowego Urzędu zbożowego p. Szymański, jako przyczynę zaległości, wynoszącej już około 180 wagonów mąki za okres bieżący poprzednio, podaje brak podwód któreby mogły dowozić do stacji.

Dyrektor Komitetu rozdziału chleba i mąki p. Łubieński przewiduje w najbliższym czasie podwyższenie ceny chleba z powodu podrożeń cen mąki i robocizny o 75 proc.

Po pięciogodzinnej wyczerpującej naradzie obecni uchwalili na wniosek dyr. Wolczyńskiego wysłać depeşe do p. marszałka Seimu i do p. prezydenta ministrów — wzywający Sejm do rozstrzygnięcia kwestji aprowizacyjnej, wobec grożącej miastu katastrofy, gdyż półmilionowe miaso zalega w zapotrzebieniu ludności w chleba za okres 3 tygodniowy.

Uchwalono zwrócić się do magistratu o wyjednanie u władz wojskowych pewnej ilości autobusów, w celu przewiezienia do Łodzi zboża z pow. odleśnych od stacji kolejowych.

Postawiono ze strony przedstawicieli kooperatyw żądanie zwrotu strat w stosunku procentowym do wybranego towaru z Wydziału zaprowiantowania miasta.

Postanowiono wysłać delegację, składającą się z przedstawicieli kooperatyw pp. Jaranowskiego i Birencwajga oraz Szymańskiego, w celu sprawdzenia stanu rzeczy w Państwowym urzędzie zbożowym w Warszawie, czy zoote przeznaczone dla Łodzi nie idzie dla powiatów, jak również w celu sprawdzenia istoty pogłoski, kursującej po mieście, że p. Szymański uspakaja ministerstwo co do braku mąki w Łodzi wtedy, gdy magistrat przedstawia grozę położenia.

Naturalnie, iż nie obyło się bez usiłowań ze strony „neutralnych” grających jak zwykle rolę obrońców klasy robotniczej, przeforsowania deklaracji, znieważających Sejm i rząd oraz nagrawających się z nich. Tego rodzaju wniosek postawił nieaki radny Baumgarten w imieniu swej kooperatywy, lecz przewodniczący dyr. Wolczyński ze względu na antypaństwową tendencję wniosku, nie poddał go pod głosowanie.

Wówczas ów Baumgarten nazwał stanowisko p. Wolczyńskiego tendencyjnym, wobec czego przewodniczący zwrócił się do zebranych z zapytaniem, czy życzą sobie nad wnioskiem radnego p. Baumgartena — dyskutować.

Zebrani jednomyślnie odrzucili ten wniosek, poczem zapalczywy semina ostentacyjnie opuścił salę.

KRONIKA.

— Norma paszy dla koni pocztowych.

k) Min. aprowizacji zatwierdziło normę paszy dla koni pocztowych i powiatowych, w ilości po 2 kilogramy owsa i 4 kilogramy otrąb na 1 konia dziennie. Apropowizację koni powierzono starostwu.

— Przejazd popisowych kolejami żelaznymi

a) Starości otrzymali zawiadomienie, że w myśl odezwy ministerjum spraw wojskowych i kolei żelaznych przewożenie bezpłatnie popisowych kolejami żelaznymi odbywa się na podstawie kart powołania na rachunek Min. spraw wojskowych. Co się tyczy towarzyszących popisowym wójtów i konwojujących żołnierzy, to ostatni bezpłatnie przewożeni być nie mogą, jednak winni być zaopatrzeni przez organy administracyjne, lub wojskowe w dokumenty, na pod-

stawie których przejazd może być kredytowany na rachunek odnośnego ministerstwa.

Zwrot kosztów podróży wójtów i sołtysom winien być uskuteczniany z funduszów gminnych.

— Podatek od wolantów.

c) Podatek komunalny od wolantów, wedle uchwały ostatniej Wydziału Sejmiku pow. łódzkiego, wynosić będzie 50 mk. rocznie.

— Zjazd przedstawicieli Związków Zawodowych.

a) Wczoraj w sali posiedzeń Magistratu odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli: Zjednoczenia zawodowego Polskiego z Poznania, Polskiego Zjednoczenia zawodowego robotników chrześcijańskich z Kongresówki oraz Polskich Związków zawodowców z Kongresówki.

Konferencja miała na celu zlanie wszystkich Związków, stojących na gruncie narodowym,

celem wytworzenia jednolitej, silnej organizacji zawodowej dla ujednostajnienia akcji.

Zjazd zagał p. Radlicki z Warszawy, poczem na przewodniczącego powołano p. Franciszka Mańkowskiego z Poznania, sekretarza — Radlicki, Wulek i Biechowiak.

W sprawie połączenia organizacji wywiązała się bardzo ożywca dyskusja.

Przedstawiciele Polskich Związków Zawodowych żądali przyjęcia deklaracji programowej, określonej przez ich organizację, na co delegaci Zjednoczenia narodowego polskiego i Związków zawodowych chrześcijańskich zgodzili się z zastrzeżeniem przeciw faktycznemu wysuwaniu walki klasowej. Polskie Związki zawodowe ponadto zastrzegły się przeciwko przyjęciu do utworzonej i połączenia się organizacji — różnych Stowarzyszeń kulturalnych chrześcijańskich któreby za sobą wprowadziły do pozostałych organizacji element klerykalny i nie uznawałyby walki klasowej.

Po dyskusji uchwalono powołać komisję porozumiewawczą z Centralą w Warszawie, która podejmie praktyczną realizację połączenia Związków zawodowych, w pierwszym zaś rzędzie Związków górniczego, metalowego i rolnego.

Do komisji tej wybrani zostali pp. Mańkowski, Wulek, Nader, Chaczyński, Czerniewski Helich i Radlicki, na którego włożono obowiązek zwoływania posiedzeń komisji.

— Ze Związku pracowników biur Sejmiku powiatowego.

c) W tych dniach odbyło się zebranie urzędników biur sejmiku powiatowego, na którym rozpatrzono i przedyskutowano nadesłany Centrali warszawskiej projekt statutu, który z wielkimi poprawkami przyjął.

W sprawie wyborów delegatów na Zjazd w Warszawie, odbyć się mający w dniu 9 i 10 stopada, jednomyślnie wybrani zostali pp. Ochowski, Kaczorowski, Piłowski i Wawrzeński.

— Odczyt o Sokolstwie.

W sobotę, dnia 1 listopada r. b. o g. 3 po poł. w sali Stow. Handlowców Polskich (Piotrkowska 108) prof. St. Biega wygłosi odczyt o celach i działalności Sokolstwa.

— Zderzenie tramwajów.

k) Wczoraj o godzinie 3 m. 10 po poł. na rozjeździe tramwajowym przy rogu ul. Piotrkowskiej i Dzielnej nastąpiło zderzenie tramwajów. Otóż tramwaj Nr. 1, jadący od strony rynku Górnego, wjechał na źle nastawioną zwrotnicę zamiast wprost, wjeżdżając na lewo na linię wiozącą na ul. Dzielną, nim maszynista się spostrzegł, wagon motorowy wpadł na mijający go z przeciwnej strony wagon motorowy czwórki 102-4. Zarówno w wagonie jedyntki, Nr. 51 jak i czwórki siła uderzenia wybiła prawie wszystkie szyby, przyczem kilku pasażerów zostało pokaleczonych odłamkami szkła.

— Ukarani paskarze.

k) Nader ciekawy epilog miała sprawa o paskarstwo w magazynach Szajblerowskiej. Donosiliśny, iż znaleziono tam swego czasu wielkie ilości materiałów białych i opatrunkowych, wobec czego miejscowy urząd walki z lichwą i spekulacją skazał magazynierów firm Oskara Rinowa sen. i Oskara Rinowa syna, na zapłacenie po 10 tys. mk. grzywny każdego.

Po wpłaceniu tej sumy skazani założyli apelację do centralnego urzędu walki z lichwą i spekulacją w Warszawie, który uznając, iż wyrok w pierwszej instancji był rzeczywiście za łagodny skazał niefortunnych Rinowów po 25 tys. mk. grzywny każdego, czyli w sumie po 50 tys. razem.

— Z sądu doraźnego.

k) Wczoraj wyznaczoną była druga sprawa w sądzie doraźnym miasta Łodzi. Oskarżeni byli o napady bandyckie Władysław Oleksi i Helena Wesołowska. Ponieważ jednak nie zostały doreczone wezwania świadkom, miano wicie: urzędnika policji kryminalnej, Gąsiki i Icka Sztajmana z Tomaszowa, sprawa została odłożona do 5 listopada.

— Kradzież dokumentów.

a) Z mieszkania urzędnika policji państwowej w Łodzi p. M. Rachlewicza przy ul. Zawadzkiej № 2 — skradziono biletne, garderobę oraz różne dokumenty, jak patent nauczycielski, dekrety nominacyjne itp. mające dla p. R. bardzo cenne znaczenie.

Komunikaty.

Ogłoszenie.

Starostwo m. Łodzi ostrzega publiczność od wy-
stąpienia ze strony pośredników w sprawach załatwiania
dokonałości przy otrzymywaniu paszportów zagranic-
nych, nadmienając, że każdy petent w tej sprawie
musi zgłosić się osobiście do Starostwa, Al. Kościu-
szki 1, pokój № 26, gdzie referent wydziału udzieli
wyczerpujących informacji i wyda bezpłatnie do
wypełnienia druki (Formularz i podanie).
Wszelkie pośrednictwo w biurach Starostwa jest
całkowicie wzbronione.

STAROSTA na m. Łódź.

U prac. fabr. Poznańskiego.

W niedzielę, 2 listopada, o godz. 2 po południu
będzie się Nadzwyczajne Ogólne Zebranie człon-
ków kasy pożyczkowo-oszczędnościowej, pracowni-
ka J. K. Poznańskiego, w lokalu Tow. śpiewaczego
„Moniuszki” przy ul. Szkolnej № 23.
Ze względu na ważność spraw, o liczne przyby-
cia usilnie prosi Zarząd.
Uwaga! Przy wejściu na salę należy okazać
dokładkę udziałową, lub oszczędnościową.

Oszczędność opatu.

Economique — jest to piecyk kuchenny, paten-
towany, daje 80 proc. oszczędności paliwa. Wynala-
zka ten w obecnym czasie przy anormalnych cenach

wszelkiego rodzaju paliwa, daje pełną gwarancję
oszczędności tego — tak poszukiwanego i cennego dla
opalu.

Piecyk „Economique” niezbędnym się okaże
w większych i mniejszych domach, osobom pojedyn-
czym, garkuchniom, restauracjom, kawiarniom i wszę-
dzie gdzie deputat opalowy w naturze wydawa-
ny bywa. Sposób użycia jest bardzo prosty, a cena
stosunkowo bardzo niska. Wyłączna sprzedaż tych
piecyków u Braci Milker, Nowy Rynek nr. 5.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Występ Laury Dunin.

Dzisiaj premiera efektownej sztuki M. Prévosta
„Półdziewie”. Główną rolę kreować będzie jedna z
najwybitniejszych artystek polskich p. Laura Dunin.
Obok niej w przedstawieniu udział bierze cały perso-
nel bez wyjątku. Sztuka M. Prévosta dla młodzieży
się nie nadaje.

Dzisiaj po południu o godz. 4 dane będzie widowisko
dla młodzieży po cenach najniższych, na którym ukaże
się ostatni raz głośna sztuka G. Zapolskiej p. t.
„Tamten” wypełniająca stale widownię po brzegi.

Jutro t. j. w sobotę po poł. o g. 3 po cenach pól-
popularnych Teatr gra „Miss Hobbs”, wieczór zaś „Pół-
dziewie”.

W niedzielę po południu o godz. 5 „Małżeństwo
Loli” wieczór „Złodziej”.

kretarz stanu, Wróblewski, zdał sprawę z prze-
biegu pertraktacji delegacji polskiej z rządem
niemieckim w Berlinie. Przeprowadzono dys-
kusję nad wskazówkami, jakich należy udzielić
delegacji co do dalszego prowadzenia tych rok-
owań. Następnie rada ministrów zajmowała się
sprawą komisji rozjemczej między pracowni-
kami a pracodawcami na kopalniach w Zagłębiu
Dąbrowskim.

Nowa kandydatura.

(od własnego korespondenta).

Warszawa, 30 październ. Rozeszły się w tu-
tejszych kołach rządowych pogłoski o zaostrze-
niu się stosunków między p. Paderewskim a
wice-ministrem Skrzyńskim.

Mówią o kandydaturze p. Joachima Barto-
szewicza.

W sprawie większości sejmowej.

(Od własnego korespond.)

Warszawa, 30 paźdz. Rokowania między
4-ma klubami ludowymi co do utworzenia bloku
większości trwają nadal i doprowadziły do usta-
lenia wspólnej platformy w sprawie reformy
rolnej. Staną one na gruncie ustawy z dnia
10 lipca.

W kwestji konstytucji jeszcze nie uzgodnio-
no dotychczas swych poglądów.

Rada wojenna.

Paryż, 30 października. (PAT.) „Echo de
Paris” donosi: Celem zastąpienia najwyższego
dowództwa armji międzysojuszniczej, Clemenceau
zaproponował utworzenie rady wojskowej, któ-
rej byłyby podporządkowane wszelkie komisje,
mające na celu czuwanie nad wykonaniem trak-
tatu pokojowego.

Ludność Rjeki za Włochami.

Berlin, 30 paźdz. (PAT.) Według głosów
ludności oddanych przy wyborach do rady miej-
skiej ludność Rjeki wypowiedziała się za przy-
łączeniem Rjeki do Włoch.

Anglia wspiera państwo Taryby.

Berlin, 30 października. (PAT.) „Tägliche
Rundschau” donosi z Amsterdamu, że angielski
gen. major Eresier został mianowany przez
rząd litewski generałem majorem w litewskim
sztabie generalnym. Odjedzie on w tych dniach
na Litwę w towarzystwie kilku oficerów angielskich.

Nadbałtyckie knowania Niemców.

Berlin, 30 paźdz. (PAT.) W krajach nadbał-
tyckich mnożą się utarczki z oddziałami nie-
mieckimi w okolicy Radziwiliszek. Wychodzący
w Królewcu dziennik „Freiheit” podaje, że cią-
gle jeszcze wojska niemieckie w krajach nadbał-
tyckich otrzymują amunicję z Niemiec. Wysyła
się ją rzekomo dla rosyjskiej armji zachodniej.

Na froncie piotrogrodzkim.

Berlin, 30 października. (PAT.) Na froncie
piotrogrodzkim na linii Krasne Siolo—Carskie
Siolo—Szora—Lizino (?) trwają ciągle zacięte
walki. Biała armja zdobyła Lizino. Judenicz
uważa się na brak środków transportowych.

Denikin atakuje.

Rewel, 30 października. (PAT.) Z głównej
kwatery Denikina donoszą pod datą 22 bm. o
ofenzywie, rozpoczętej na całym froncie w kie-
runku na Kamyszyn, podczas której zniesiono
wiele sił nieprzyjacielskich i wzięto wielu jeń-
ców. W kierunku Brjańska zniesiono 2 pułki
bolszewickie. W kierunku na Mohylew ofenzywa
postępuje z siłą. Sztab generała Petlury zmu-
szono do ucieczki.

Walki z bolszewikami.

Amsterdam, 30 października. (PAT.) Z frontu
armji kaukaskiej stojącej pod rozkazami genera-
ła Wrangla, donoszą, że posunęła się ona o 50
mil naprzód. Obecnie stoją oddziały jej na pół-
noc od Carycyna, gdzie wzięta 1,500 jeńców.
Armja stojąca nad Donem rozpoczęła ofenzywę.
Zajęła ona linię kolejową Połtawa—Kijów, przy-
czem zdobyto 500 jeńców. Na południowy
wschód od Moskwy armja Denikina zmuszona
została do cofnięcia się, przez co Orzeł wpadł
w ręce bolszewików.

Pod opiekuńcze skrzydła Rzeczypospolitej.

Ludność kreów tylko w związku z Polską widzi przyszłość.

Warszawa, 30 paźdz. (PAT.) Do Sejmu
stawodawczego nadszedł następujący telegram,
dat. 29 paźdz. br.

My przedstawiciele ludności polskiej, czes-
kiej, niemieckiej i rusińskiej zebrani na zwoła-
nym przez straż kresową dnia 26. 10. zjeź-
dzie ludowym w Równem przesyłamy wyrazy
solidu dla pierwszego Sejmu ustawodawczego
Rzeczypospolitej polskiej, widząc jedynie w ści-
słym z nią związku możność swobodnego roz-
woju. Pozbawieni własnego przedstawicielstwa,
prosimy Wysoki Sejm o troskliwą opiekę nad zie-
mą wołyńską.

Prezydjum zjazdu.

Warszawa 30 paźdz. (PAT.) U pana mar-
szalka Sejmu Trąpczyńskiego zjawia się liczna
delegacja 135,000 ludności powiatu borysow-
skiego, aby w imieniu wiecu odbytego dnia 21
paźdz. br. w mieście Zawojku, podzięko-

wać Sejmowi za wybawienie ziemi wileńskiej od
najazdu i zażądać trwałego połączenia z macie-
rzą polską. Delegacja wręczyła memoriał oja-
trzony podpisami setek obywateli powiatu.

Warszawa, 30 października. (PAT.) Do na-
czelnego wodza przysłało protest przeciwko
gwałtom litewskim w Kowieńszczyźnie:

My mieszkańcy Grudzewa i okolicy zgro-
madzeni na wiecu protestujemy przeciwko gwał-
tom dzikiego rządu taryby, narzuconego nam
przez okupantów niemców, w sposób drapieżny
znęcającego się nad ludnością, protestujemy z
całym oburzeniem i stwierdzamy wobec całego
świata, iż rządy litewskie jak dzikie sępy szar-
pią ludzi bezbronnych włączając niewinnych set-
kami do więzień. Nie mogąc zaradzić temu bez-
pośrednio, zwracamy się do Ciebie Wodzu nasz,
z prośbą o pomoc, a w razie potrzeby użycia
nawet zbrojnej siły przeciwko gwałtom.

Czeska taktyka obłudy i gwałtu.

Rząd czeski wydaje tajne polecenia bezprawia względem Polaków.

Cieszyn, 30-go października. (PAT.) Prezy-
dent czeskiego rządu krajowego w Opawie
Bramek, jako przewodniczący naczelnego komi-
tetu plebiscytowego, rozesał następujący poufny
okólnik do miejscowych i okręgowych wydzia-
łów plebiscytowych na Śląsku Cieszyńskim:

Zachodzi obawa, że przy opuszczaniu Ks.
Cieszyńskiego Polacy zabiorą ze sobą zakładników,
aby na wszelki wypadek można było użyć re-
presji. Byłoby wskazane, aby miejscowe i okrę-
gowe komitety plebiscytowe podały tutaj poufnie
nazwiska polskich podlegaczy i agitatorów, którzy
mogliby być w samym wypadku w drodze represji
aresztowani.

Potrzeba wymienić tylko nazwiska tych osób
przeciw którym możnaby wytoczyć z naszej stro-
ny dochodzenia, choćby pozorami uzasadnione,
występkami politycznymi, czy też wojskowymi.
Podp. Przewodniczący komitetu plebiscytowego,
Bramek.

Z powodu powyższego okólnika dr. Włady-

ław Michejda członek, polsko-czeskiej komisji
mieszanej przy misji aljanckiej w Cieszynie wysto-
sował energiczny protest do rządu polskiego i do
misji aljanckiej, motywując, że rozporządzenie to
wzywa nie tylko do masowych denuncjacji, ale za-
razem do denuncjowania ludzi niewinnych, a zatem
do zbrodni, oszczerstwa, że unicestwia bezpieczeń-
stwo osobiste Polaków udających się poza linię
demarkacyjną i poddaje ich pod faktyczną wła-
dzą czeskiego rządu krajowego w Opawie, i że
czyni bezcelowym jakiegokolwiek narady o usunię-
ciu, lub zmniejszeniu bezprawia popełnianych na
ludności polskiej; skoro same władze państwowe
jawnie do popełniania bezprawia nawołują, dele-
gacja polska w komisji rozjemczej przy misji
aljanckiej w Cieszynie postanowiła na posiedze-
niu w dniu 26 b. m. jednomyślnie usunąć się od
wszelkich pertraktacji wymienionej komisji.
Uwiadomiono o powyższym stanowisku rząd
polski w Warszawie i zażądano dalszych in-
strukcji.

Rokowania polsko-ukraińskie zostały przerwane.

Rząd polski domaga się zabezpieczenia pra-
wa życia i mienia ludności polskiej na Ukrainie.
Ukraińscy delegaci tłumaczyli się, że napadów
dokonywują bandy, na które rząd wpływu nie
posiada — i dlatego zobowiązania takiego dać
nie może. Wobec tego rząd polski uznał za
właściwe zerwać rokowania z rządem, który nie
ma wpływu na spokój w własnym kraju.

Z Rady ministrów.

Warszawa, 24 października. (PAT.) Na po-
siedzeniu rady ministrów w dniu 28-10 polse-

Udaremnienie próby sforsowania Dźwiny przez bolszewików.

Warszawa, 30 października. (PAT.) Ko nu-
żnik sztabu generalnego wojsk polskich.

Front litewsko-białoruski. Na odcinku pół-
nocnym pod Dźwińskiem i Krasławką próby nie-
przyaciela przeprawienia się przez Dźwinę pod
ostrza artylerji zostały przez nasze oddziały
udaremnione. Pod Bobrujskiem i nad Ptyczą
silna działalność patroli wywiadowczych.

Front wołyński spokojny.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułk.

ś. † p.

Helena z Tarłowskich Piekarska

wdowa po powstańcu z roku 63 go

przeżywszy lat 62, nagle, bez cierpień zasnęła w Bogu.

Wyprowadzenie zwłok na Stary cmentarz katolicki nastąpi dnia 31-go października o godzinie 3-ej po południu, z domu przy ulicy Głównej № 31.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. St. Kostki o godzinie 9 i pół rano, o czem zawiadamia

2698 1

Rodzina.

Prace komisji sejmowych.

Komisja administracyjna w obecności delegatów dowództwa żandarmerii i rad ludowych ziemi grodzieńskiej, wileńskiej i mińskiej wysłuchała referatu komisarza ziem wschodnich Osmołowskiego o stosunkach administracyjnych, gospodarczych, politycznych i wyznaniowych na ziemiach wschodnich. Referat ten oparty był na szczegółowych cyfrach, a oceniając po nysłnie stan polityczny, wykazywał niedoład gospodarczy. Przy racjonalnej metodzie postępowania i przy zastosowaniu daleko idących inwestycji, kraj może się stać bogatym źródłem dobrobytu i dochodów, zwłaszcza przez rozwój przemysłu drzewnego.

Dyskusja nad sprawozdaniem odbędzie się na zebraniu następnym.

Komisja komunikacyjna przyjęła do wiadomości i uznała za odpowiedni projekt jednorazowy zapomogi dla kolejarzy b. Kongresówki. Uchwalono następnie rezolucję, wzywającą rząd, aby traktował pracowników kolejowych pod względem aprowizacji w pierwszej linii poza wojskiem.

Komisja rolna zajmowała się ceną wyplacaną przez wojsko za konie i nadużyciami w tej dziedzinie gospodarki. Referaty w tej sprawie oddano p. Maryjskiemu i Poniatowskiemu. Następnie obradowano nad wnioskiem p. Poniatowskiego o wyznaczenie 50 milionów marek na dotację funduszu osadniczego. Kredyt ten uchwalono jednogłośnie, prócz tego uchwa-

lono 10 milionów na poparcie przedsiębiorstw budowlanych, mających ułatwić zagospodarowanie. Większością 18 głosów przeciwko 5 głosom przy wstrzymaniu się 5 osób od głosowania przyjęto w głosowaniu imiennym usię dotyczący tworzenia zrzeczeń celem własnego nabywania i wydierżawiania, oddziału ziemi uprawnej albo prowadzenia własnej pracy.

Komisja ochrony pracy podjęła rewizję projektu ustawy o doraźnej pomocy dla bezrobotnych w związku z wnioskiem zgłoszonym. Na wspólnych obradach komisji ochrony pracy i robót publicznych uchwalono podniesienie norm zapomogowych dla miast większych, a następnie przyjęto szereg poprawek do ustawy o kasach chorych.

Komisja prawnicza odbyła zebranie, na którym ks. Starkiewicz poruszył kwestię annexji dla włościan, którzy bezprawnie zabierali drzewo z lasów państwowych. Szef sekcji dr. Müller oświadczył, że annexja jest już udzielona dekretem z 8 lutego r. b.

Dalej odbyła komisja ogólną rozprawę nad projektem ustawy o powołaniu prawników do służby wojskowej.

Na wniosek przewodniczącego zezadano od ministerium spraw wojskowych, aby powoływało do służby przy sądach wojskowych przeważyskiem tych prawników, którzy służą w nieprawidłowych oddziałach wojskowych.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Warszawa, 30 paźdz. (PAT.) Punkt pierwszy porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia Sejmu t. j. sprawozdanie prezydenta ministrów o sprawach zagranicznych odłożono na życzenie komisji wojskowej i zagranicznej. Przystąpiono do ratyfikacji konwencji z Francją w sprawie emigracji robotniczej.

Emigracja robotników do Francji.

Sprawozdawca ks. Kaczyński stwierdza, że emigracja w Polsce była objawem ogromnym, mimo to jednak obecna konwencja jest konieczna z powodu bezrobocia. Rząd francuski za pewną robotników polskiemu zapłaci równą zapłatę robotników miejscowych tej samej kategorii, dopuszcza ich do korzystania prawodawstwa o ochronie pracy i zabezpieczą ich przed wyzyskiem, przyrzeka opiekę.

Komisja zaleca zatwierdzenie tej konwencji, a zarazem proponuje rezolucję, wzywającą rząd aby wymógł na rządzie francuskim dostarczenie naszym robotnikom znośnego mieszkania, żywności i opieki lekarskiej. Na mocy układu nie objętego konwencją zobowiązał się rząd francuski wypłacać naszym robotnikom nie fachowym 7 do 12 franków dziennie, fachowym, 12 do 17, z czego porządkować będzie dziennie 5 franków na utrzymanie.

Pos. Perł zaznacza, że postawie socjalistyczni głosować będą przeciw ratyfikacji układu.

Pos. Bojanowski oświadcza, że stronnictwo mówcy głosować będzie za wnioskiem rządu.

Mówca zgłasza w końcu rezolucję wzywającą rząd, by zaopiekował się jeńcami polskimi z armii niemieckiej, znajdującymi się we Francji.

Pos. ks. Sobolewski oświadcza się w zasa-

dzie przeciw wszelkiemu wychodźstwu zagranicznemu, albowiem praca naszego robotnika powinna być zużyta w kraju, ze względu jednak na obecną sytuację klub jego głosować będzie za umową.

Wice-minister Prystor stwierdza, że emigracja jest już i tak rzeczą przesądzoną, albowiem w praktyce odbywa się ciągle do Niemiec i do Francji. Wice-minister omawia przebieg rokowań z Francją, stwierdzając, że ostatecznie udało się uzyskać od Francji ustawodawcze równouprawnienie naszego robotnika z robotnikiem francuskim.

W krótkie przedłożony będzie sejmowi projekt o stworzeniu instytucji atache dla spraw wychodźczych. Zadaniem ich będzie czuwać nad zabezpieczeniem robotników od wyzysku. Ponadto wysłano do Paryża pełnomocnika ministerium celem zorganizowania opieki nad duchowymi i kulturalnymi potrzebami robotników.

Pos. Woźnicki w imieniu PSL oświadcza, że iakkolwiek jego stronnictwo jest przeciwne emigracji, to jednak głosować będzie za ratyfi-

kać, gdyż nie widzi innej drogi, aby robotnikowi dać zarobek i ochronić go przed głodem.

Ubezpieczenia robotnicze.

Na tem dyskusję wyczerpano i przyjęto projekt konwencji wraz z rezolucjami w drugim i trzecim czytaniu. Przystąpiono do sprawozdania komisji ochrony pracy w sprawie ubezpieczenia robotniczego.

Sprawozdawca poseł Zulański stwierdza, że na gorzej przedstawia się ta sprawa w byłej Kongresówce, gdyż w Małopolsce i Poznańskiem istnieją t. zw. ubezpieczenia od wypadków. W Kongresówce nie ma ich wcale. Komisja ochrony pracy postanowiła wezwać rząd do wypełnienia dekretu z dnia 19 kwietnia, który to dekret sprawę poniekąd załatwia. Wielką doniosłość posiada sprawa ubezpieczenia robotników na starość, zwłaszcza wobec plebiscytów na Śląsku i na Mazurach.

Przedłożony obecnie izbie projekt dotyczy tylko doraźnej pomocy dla bezrobotnych.

Pomoc dla bezrobotnych.

Mówca omawia poszczególne postanowienia ustawy, która dla miejscowości mniejszych proponuje zasiłek w kwocie 4 marek, dla żony 2 marki, na każde dziecko 1 markę, razem nie więcej, niż 10 marek. W miejscowościach większych i centrach przemysłowych odnośne cyfry podnoszą się do 5 marek, 3 marek i marki, a na wyżej do 12 marek.

Okres maksymalny, przez który można pobierać zasiłek, wynosić może 26 tygodni.

Nagłe wnioski.

Po przemówieniu posła Głyka i Mziwskiego dalszą dyskusję otroczono, poczem przystąpiono do wniosków nagłych, wśród których zna dowal się wniosek nagły pos. Czajkińskiego w sprawie klęski aprowizacyjnej w Małopolsce i na Śląsku.

Nagłość wniosku uchwalono.

Pos. Szymborski uzasadniał nagłość wniosków związku ludowo narodowego w sprawie zniesienia ograniczenia swobodnego nabywania ziemi przez gospodarzy włościań. Przewodniczący przemawiał p. Stapiński.

Nagłość odrzucono, wniosek sam odesłano do komisji rolnej i prawniczej.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Następne posiedzenie we wtorek o godzinie 4 po poł.

Zatarg Stanów Zjednoczonych z Meksykiem.

Amsterdam, 30 października. (PAT.) Z Wszelkiego donoszą, że rząd Stanów Zjednoczonych wystosował ultimatum do rządu meksykańskiego, w którym żąda uwolnienia uwięzionego amerykańskiego konsula Puebla Jentina. W senacie zażądano mobilizacji wojsk amerykańskich celem poparcia tego ultimatum.

Przeciw niemiecom.

New-York, 30 październ. (PAT.) Władze broniły wystawiania oper niemieckich.

Stawowisko Japonii.

Amsterdam, 30 października. (PAT.) „New York Herald” donosi z Omska, że Japonia zdecydowała się wycofać swe wojsko z Syberii, ile tego zażąda Rosja.

Centrala dewiz.

Warszawa, 30-go paźdz. (PAT.) Kursy państwowej centrali dewiz z d. 30 bm.

Funty szterlingi 167, dolary S. Am. Zjedn. 40, dolary Kanad. —, franki francuskie 4.75, marki niemieckie 137, banknoty drobne do marek i włącznie 100, korony austrijskie 50, korony czeskie 100, Kurs przeliczenia na korony 52.

Zakład Leczniczy GRODZISK,

CAŁY ROK OTWARTY

godzina jazdy od Warszawy, 30 pociągów dziennie, poczta, telegraf, telefon między miastem w zakładzie.

Hydroterapia, kąpiele świetlne sinusoidalne 4 komorowe, gazowe. KUCHNIA DIETETYCZNA.

Kierownik Dr. B. MALEWSKI.

W Warszawie udziela się informacji tel. 118-42 lub 78-24.

2599 1

ZARZĄD GAZOWNI MIEJSKICH W ŁODZI

podaje do publicznej wiadomości, że z przyczyny niedostatecznego dowozu węgla gazowniczego od dnia dzisiejszego dawane będzie ciśnienie tylko od 7-ej rano do 12-ej w południe i od 5 i pół wieczór do 11 i pół w nocy. W pozostałym międzyczasie ciśnienie będzie zredukowane do minimum, tak że motorów gazowych nie będzie można uruchamiać.

Po użyciu płomieni przy kuchenkach kraniki należy zamykać; na noc nie wolno pozostawiać małych palących się płomieni.

Z chwilą nadejścia większych transportów węgla, ciśnienie będzie zwiększone.

2663—2

Do pracowni krawieckiej Fr. Klinowskiego, Piotrkowska 155

potrzebni czeladzie

ZARAZ

tylko chrześcijanie, na płaszcz, za sztukę 29 marek. 2679 1

Do wynajęcia

zaraz

LOKAL składający się z dwóch pokoi i kuchni, z elektrycznością, na biuro. II piętro. Oferty pod „Lokal”. r 9

kupuję

skórki zajęcze w każdej ilości.

ul. Szkolna Nr. 13, III p. m. 14. Stanisława Smejkiewicza. 2685 2

Dropne ogłoszenia:

kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A.A. Kupuję wszelkie futra. Płacę najlepiej. Grösmann, Piotrkowska 24. Przyjmuję reparację kaseńskie. 7812—6

A.A.A.A.A. Najtaniej sezonowa wyprzedaż resztek na męskie, damskie i dziecięce ubiory i palta. Bostony, szewcota, abarylna granatowa, tuchrepy, kory, welury, sukna, na kożuszki wełna i bawełna, poszewka i watalina, jedwabie, etaminy, batysty białe i kolorowe, cągi, barchany na pościel, wyspy, surowy barchan, metkal, na fartuski czarny lasting i atlas, chustki, switry. Prawie o 50 procent taniej niż wszędzie, bo w mieszkaniu prywatnym. Uwaga! dla kupców ustępstwa. Kilińskiego 40 (Widzewska), fr., II p., m. 10. 8525—9

A.A.A. Siusarze kowale, jak wogóle ci, co mają brudzącą i ciężką pracę mam dla was konopniany towar na bluzy, spodnie, fartuchy i t. d., absolutnie nie do rozdarcia szewców: bardzo tanio. Kilińskiego 40 (Widzewska), front II piętro, m. 10. Tamże barchany, na pościel, wyspy, metkal, na kożuszki. 8526—nwp.4

A.A.A.A.A. Kupuje zakłady karakułowe, pianina, dywany perskie, również zwyczajne. Ceny najwyższe. Hotel „Victoria” Piotrkowska 67, pokój № 7. 8980—5

Al! Meble różne sprzedam bardzo tanio. Łóżka, materace, szafy, bielizniarkę z lustrem otomanę, stół, krzesła, leżankę, biurczko, słupki obrazu, portjery. Piotrkowska 261 m. 4. II piętro, front. 8556—5

Al! Sprzedaję szafy, łóżka, otomany, stoły, krzesła, maszyny oraz inne meble. Przeździecki. Piotrkowska 108. 8701—4

A. Meble wyprzedam zaraz tanio ze stołowego, sypialnego, szafy, otomany, lustra, bielizniarkę, biurko, leżankę, stół biurowy, zegar, lampę wiszącą, komodę. Piotrkowska 225—5 I p. front. 8905—4

A. Łóżka, otomanę, stół, krzesła, szafę, tremo, zegar sprzedam. Sienkiewicza 59 m. 4, oficyna. 8907—2

A. Łóżka, szafy, stoły, krzesła, biurka sprzedaję najtaniej Piotrkowska 101. Korczak.

B. Działek chrześ. małżeństwo w średn. wieku poszukuje mieszkania z 3 pokojami i kuchni z elektr. oświetl. Oferty pod „A. B. 2”. 8802—p.1

B. Krylanty, złoto, srebro, różną biżuterję, kwity lombardowe oraz zęby sztuczne polamane, kupuję i płacę najsumienniej. M. Chodźko, Zawadzka 21, front, 3 piętro m. 9. 8903—2

B. Działką mułką z kołnierzem (lisy syberyjskie) sprzedam. Wólczańska 79. 8940—n2

D. Do sprzedania 4 morgi ziemi z zabudowaniami, stawem i drzewkami owocowymi w Rąbieniu, na folwarku Rąbień pod Aleksandrowem. Dowiedzieć się można ul. Wólczańska 145, sklep rzeźniczy. 8954—2

D. Do sprzedania Pateton z płytami za przystępną cenę. Fabryczna 5 m. 10, odejść można codziennie od 5 do 9 wiecz. 8939—2

D. Dom w bardzo dobrym stanie ze wszelkimi wygodami w chrześcijańskiej dzielnicy zaraz do sprzedania, w cenie 140,000 rubli. wiadomość w kancelarii adw. Lachmanowicza ul. Średnia № 21, u sekretarza pomiędzy 4—7 godz. w. 8900—2

D. Domek drewniany o 2-uch mieszkaniach z ogrodem owocowym sprzedam Młynarska 89.

D. Do sprzedania biurko, lustro, fortepian. Piotrkowska № 92 II p. fr. m. 8 od g. 4 do 7.

K. Kupię kilkanaście pudów żelaza za średnicy od 7,—10 milimetrów. Oferty w „Rozwoju” Żelazo. —r0

K. Kupię pianino, dobrze zapisane. Wiadomość: Hotel „Victoria” Piotrkowska 67, u szwajcara. 8979—5

K. Kupuję wszelką używaną garderobę, meble, bieliznę dywany, futra i najróżniejsze domowe ruchomości. Płacę najwyższe ceny. Weinreich, Benedykta 19 (róg Długiej) front, sklep. 8740—nwp.10

M. Meble z jadalni i sypialni sprzedam z powodu wyjazdu. Kilińskiego 104 m. 7, II piętro, front. 8959—2

M. Naciągę proszę sprzedam, ul. Piotrkowska 245. 8937—2

O. okazynie biblioteka treści beletrystycznej do sprzedania częściowo lub nie—buty do polowania roboty przedwojennej, rogi jelenie, zegar stary. Rokiciska, Monopol S. Buchowska

P. Palto zimowe i elektryczne lampy do sprzedania. Nawrot 2 m. 16. 8955—1

P. Piec szamotowy mało używany jest do sprzedania. Wiadomość: Piotrkowska 76 „Marysin”. 8978—2

R. Rowery w dobrym stanie sprzedam oraz konia. Roman, ul. Targowa 38. 8989—1

S. Sklep spożywczy rogowy w dobrym punkcie do sprzedania z powodu zmiany interesu, ul. Franciszkańska 71. 8829—2

S. Sklep spożywczy do sprzedania. Aleksandrowska № 119. 8905—2

S. Sklep spożywczy sprzedam, ul. Kilińskiego 86. 8934—4

S. Sprzedam maszynę ręczną do szycia, starego systemu, żelazko spirytusowe do prasowania, nasiaćówkę cynkową i szapaklak. Kilińskiego 104 m. 9, od 12 do 4 pp. 8922—1

S. Sprzedam urządzenie sklepowe z wagami i basenem na nafię. Konstantynowska 8. Handeiwin. 8922—2

S. Sprzedam fortepian krótki. Kilińskiego 111, s. róż wskazać od 10—1 i 3—5. 8972—5

S. Sprzedam nowy garnitur, towar granat przedwojenny na chłopca lat 17, ul. Teppera № 2 Radogosz. 8970—1

Z. Zęby sztuczne, po cenach przystępnych, nabyć można w lecznicy zębów przy ul. Piotrkowskiej № 99. Skupuję stare zęby i złoto. 8954—4

Z. Źródło tanich maszyn oraz reperacje wszelkich systemów w zakładzie i na miejscu. Główna 85. 8935—5

Różne:

A. Akuszerka Stefania Hylewka przyjmuje. Pańska № 9. 8524—nwp.6

C. Chłopiec potrzebny do terminu. Orła 25. Stolarnia. 8944—5

D. Doświadczona nauczycielka ze świadectwem zawodowym i praktyką w szkole ludowej poszukuje zajęcia w szkole. Łaskawe oferty w adm. Rozwoju dla „R. R.” 8946—2

D. Dwa pokoje umeblowane do wynajęcia zaraz lub pojedynczo z gazowym oświetleniem. Orła 25 m. 22, prawa oficyna, I sień, I piętro, zastac można od godz. 5-ej. 00:00

D. Dyplomowana nauczycielka, była słuchaczka wyższych kursów pedagogicznych, udziela lekcji języka francuskiego. Zgłaszać się ul. Kilińskiego 104 m. 18 od g. 10—12 rano i 5—7 pp. 8958—2

K. Kursy języków nowożytnych dla dorosłych. Marty Lederowej, Dzielna 56-b. Języki: polski, francuski, angielski, niemiecki. Opłata miesięczna 20 mk. za każdy z języków. Zapisy codziennie od 5—9 w. 8967—2

K. Krawiec polski, nagrodzony dyplomem kroju Akademii Drezdeńskiej, przyjmuje obstalunki ubiorów męskich i damskich okryć, zamówienia wykonywa ściśle w oznaczonym terminie. A. Gramens, Zielona 10, 1-sze piętro. 8975—4

K. Kucharka zdolna do restauracji potrzebna. Dzielna 44. 8960—3

L. Lokal potrzebny składający się z 2 lub 3 pokoi z kuchnią w Śródmieściu od zaraz lub od Nowego Roku. Oferty w adm. „Rozwoju” pod „Potrzebny”. 8963—5

Dzisiaj przedstawienie dla dzieci i młodzieży

Początek o g. 3.15. Ceny miejsc od 1.—Mk.

W programie występuje mała JACK 2633 1

M. Mancurzystka zdolna poszukuje posady. Oferty do Rozwoju pod „100”. 8932—1

M. Młoda inteligentna Polka pos. 30,000 mk. z powodu braku znajomości pragnę poznać int. wojskowego w celu matrymonialnym. Rzecz traktuje poważnie. Oferty wraz z fotografią proszę składać w adm. Rozwoju pod lit. „I. W.” 8045—2

M. Młoda osoba poszukuje miejsca sklepowej lub kasjerki w „Kasjerka”. 8951—2

M. Młoda pani (z praktyką) poszukuje miejsca sklepowej lub w mleczarui. Oferty pod „Sklepowa”. 8930—1

P. Pokój do wynajęcia, umeblowany przy rodzinie od zaraz. Główna 9—9. 8931—1

P. Pokój umeblowany wynajmę, osobne wejście, także sprzedam paltro męskie zimowe. Wólczańska 45. Sklep. 8932—1

P. Potrzebne Rb. 30,000 lub m. 45,000 na I № hipoteki, majątek ziem. Łaskawe oferty proszę składać w adm. pod „W. P.” 8985—p2

P. Pomocnik tokarza potrzebny do zakładu mechanicznego. Szczecińskiego, Kilińskiego 119. 8964—2

P. Poszukuję cztery tysiące marek na I № hipoteki, ulica Ciemna 87 m. 14. 8974—2

P. Poszukuje posady do dzieci, znam roboty ręczne, posiadam świadectwo. Oferty dla polki. 8959—1

P. Potrzebna uczenica lub pomocna do kwiaciarni „Marysin” Piotrkowska 76. 8941—1

P. Potrzebny zaraz zdolny krawiec do chemicznej parowej pralni i farbiarni sztucznej. Z. P. Orzech. Podlesia 18. 8919—1

P. Potrzebny lokal na kilka pokojowy, około 1200 loków, zaraz. Pożyczony w dobrej kładnym adresem, ceną i racynym planikiem dla „M.” w adm. Rozwoju. 8904

P. Pracownia parasol, Kadynińska 20, poszukuje nieniek umiejacą szyć i ład cerować. 8942—1

P. Przyjmę posadę jako kasjerki lub ekspedjentka kasy i gę złożyć 1000. Oferty proszę składać pod „Kasjerka”. 8941

P. Radogoskie T.wo Poż. Ulica Zgierska 64, przyjmuje nowych członków, wydaje pożyczki rublowe i markowe za ręceciem lub pod zastaw, o przyjmuję wkłady na oszczędność w mark. i rub. 7523nwc

S. Siusarz rurowy potrzebny. Zgłaszać się, Orła 15. Kowalewski. 8941—1

S. Stolarze meblowi zdolni potrzebni. Orła 25, stolarnia 8945—1

S. Siusarz mechanik poszukujący zajęcia, może być na wyjeździe. Pabjanice, Gorna 80. Czarna. 8962—1

U. Udzielam lekcji niemieckiego po cenach umiarkowanych. domu pobierającego lekcje. skawe oferty proszę składać w adm. Rozwoju pod „R. S.” 8978—1

U. Uczeń 7-ej klasy udziela lekcji względnie korepetycji, tematyki do klas 6-ciu, je do klasy 5-ej. Oferty pod „K.” w adm. Rozwoju. 8872—1

U. Udzielam korepetycji w zakresie 4 klas Łaskawe oferty proszę składać pod „Uczeń”. 8978—1

Z. Zaginął pies zwyczajny kuroczarny, podgarnie białe, zurki białe. Proszę o łaskę odprowadzenia za nagrodą. rek 50, ul. Brzezińska № XIV kom. Pol. P. 8921—1

Zagubione dokumenty.

A. Ager Katarzyna zagubiła paszport niem. z gm. Brójce. 8914—1

A. Anna Olczykówna zagubiła karczek zawierający matrykę z zawodowej szkoły dla dziewcząt. Wólczańska 154. 8943—1

B. Bergier Antoni zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8877—1

D. Daszkiewicz Stanisław zgubił legitymację z pomocowego komitetu bezrobotnych 8981—1

B. Bejze Helena zagubiła paszport niemiecki wyd. Saksonii. 8921—1

D. Doba Wajnman zagubiła kartę węglową wyd. za № 11661. 8947—1

J. Józeta Rawska zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8909—1

A. Awik Anna zgubiła paszport rosyjski wyd. w gm. Bucza. 8911—1

K. Kerejzy Cecylja zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8889—1

L. Łuszcz Katarzyna zagubiła paszport niemiecki wydany w Łęczycy. 8839—1

M. Matwiejew Wasilii zagubił paszport wydany w Łodzi i legitymację kolejową. 8917—2

M. Marja Jackowska zgubiła legitymację podróżną wydaną przez Komendę wojskową w Samborze. 8925—2

S. Szymczak Władysław zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8938—1

Z. Zaginął paszport niem. wydany w Łodzi na imię Leona Cienowicza. 8838—1

Z. Zaginęła karta węglowa z imię Franciszek Grudziński hamienna № 5. 8963—1